

Vragen bij subsidies van Kaag aan Woord & Daad en ZOA

Vanaf begin volgend jaar subsidieert minister Kaag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking de twee christelijke hulporganisaties Woord & Daad en ZOA voor politieke activiteiten. Is Kaag nu werkelijk onder de indruk gekomen van het christelijke karakter van deze organisaties?

Dit jaar was er een belangrijk beslismoment. De vijfjarige subsidies die private organisaties krijgen, lopen dit jaar af en voor de komende vijf jaar (2021-2026) moest de D66-bewindsvrouw nieuwe subsidiebedragen vaststellen. Daarbij moest zij ook beslissen welke organisaties wel of geen subsidie (meer) zouden ontvangen.

Enorme deuk economie

Daarbij was er nog het probleem dat haar budget voor ontwikkelingshulp gekoppeld was aan (kort gezegd) de economie van Nederland. Dit was zo afgesproken toen de coalitie werd aangegaan. Helaas had de economie door de corona onvoorzien een enorme deuk opgelopen, waardoor op haar budget gekort moest worden. En toen dit werd uitgesproken was Kaag pertinent tegen en ontstond er in de coalitie onenigheid. Kaag hield haar poot stijf en kreeg haar zin.

Linkse boodschap

Een deel van haar budget bestaat uit het financieren van private organisaties zoals stichtingen en verenigingen (NGO's, als penvoerders van allianties) die subsidie ontvangen om bij regeringen te (laten) lobbyen; dus niet direct aan ontwikkelingshulp doen. Het beleidskader van deze subsidie heet dan ook 'Power of Voices'. Het totale budget van deze subsidie voor de jaren 2021 – 2025 bedraagt ruim 1,2 miljard euro. We noemen enkele organisaties: Milieudefensie, COC-Nederland, Oxfam Novib, vredesorganisatie Pax en Solidaridad. Al deze organisaties mogen hun linkse boodschap breed uitdragen van ons belastinggeld. En duidelijk is dat hier geen sprake is van hulpgeld aan de armen in Afrika, Azië of elders in de wereld.

Schandalig

Nogmaals, Kaag wilde dus niet dat er op deze subsidies gekort zou worden. Schandalig, nu half Nederland economisch op apegapen ligt en verwacht wordt dat de schade door corona ons nog jaren zal achtervolgen. Onder al de organisaties die vele miljoenen euro's van 'Power of Voices' ontvangen, zien we tot onze verbazing twee uitgesproken christelijke organisaties: Woord & Daad en ZOA. Zij gaan respectievelijk 21.658.740 euro en 34.207.459 euro ontvangen. Het zijn relatief gezien geringe bedragen. (Milieudefensie bijvoorbeeld strijkt 46.097.901 euro op en Oxfam Novib 123.378.036 euro.)

Christelijke draai

De vraag rijst, of Kaag een christelijke draai heeft gemaakt en deze organisaties goed gezind is geworden. Dus het christelijke Woord bij de Daad? Helaas is de werkelijkheid juist geheel anders. Zowel Woord & Daad als ZOA gaan de boodschap van Kaag uitdragen: de eerste mag bij de regeringen in Afrika lobbyen om haar klimaatboodschap te verkondigen en ZOA gaat lobbyen om regeringen te overtuigen van een bepaald politiek beleid inzake de voedselzekerheid. Niks christelijks aan dus, en bovendien geen echte ontwikkelingshulp. Het Woord heeft bij ZOA en Woord & Daad een deels andere betekenis gekregen.

Opmerkelijk

Het is opmerkelijk, dat zowel Woord & Daad als ZOA weinig of zelfs helemaal geen informatie verschaffen over deze subsidie. Woord & Daad schreef één keer summier (zeven regels) erover in haar kwartaalblad Werelddelen nr 3 (waarin men voorstaat transparant inzake de financiën te zijn) en de website geeft enige informatie wanneer je in het zoekveld de woorden 'Power of Voices' invult. ZOA vermeldt totaal niets op haar website. De zoekfunctie geeft nul resultaat. Op de website van ZOA staat wel het verslag van een online ZOA Business Event dat werd gehouden op 29 september jl.¹

¹ <https://www.zoa.nl/nieuws/minister-kaag-op-zoa-businesssevent/>

Tijdens dit event werd Kaag geïnterviewd. Zo stelde zij, dat zij het nastreven van de internationale rechtsorde en mensenrechten als een van de belangrijkste werkgebieden van haar ministerie ziet. Zij stelt dan dat onze (Nederlandse) ambassades op lokaal niveau werken aan het nastreven van de rechtsorde en mensenrechten en onze regering op internationaal niveau programma's ondersteunt voor een goed bestuur en het bestrijden van corruptie. De vraag rijst waarom zij verzuimde te vermelden dat de door haar gesubsidieerde private organisaties hier ook een rol in hebben. Want het had toch voor de hand gelegen dat zij had vermeld dat zij ZOA hiervoor een vijfjarige subsidie had toegekend van ruim 34 miljoen euro?

Zo min mogelijk rechtbaarheid

Waarom heeft ze dit niet gezegd op dit ZOA-Business-Event? En waarom heeft de presentator haar niet bedankt? Alle tekenen wijzen erop dat Kaag (en de beide organisaties) zo weinig mogelijk rechtbaarheid wil geven aan de (hun toegekende) Power of Voices subsidies.

De vraag dringt zich op waarom Woord & Daad en ZOA überhaupt een subsidieaanvraag hebben ingediend? Heeft men dit geld nu echt nodig? Vanuit hun achterban ontvangen zij al vele miljoenen euro's: in 2019 haalde Woord & Daad ruim 28 miljoen euro en ZOA ruim 59 miljoen euro op. Kaag speelt goede

sier: nu deze organisaties (op bescheiden schaal) meedoen in haar 'Power of Voices' project, dat vooral bestaat uit linkse programma's, hoeft zij van Van der Staaij (SGP) en Seegers (ChristenUnie) geen kritiek meer te verwachten; zij heeft ze in haar broekzak zitten. De conclusie is dat Woord & Daad en ZOA zich hebben laten inpakken door Kaag. Met als gevolg dat Woord & Daad en ZOA Kaag vrij baan hebben gegeven om haar linkse programma uit te voeren.

Daarbij Kaag gaat omzichtig te werk. Aanvankelijk wilde het ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ons niet informeren over de hoogte van de toegekende subsidies. Zo moesten wij een WOB-procedure (Wet Openbaarheid Bestuur) in gang zetten om achter deze subsidiebedragen te komen. En toen wij na een maand over deze bedragen toch geïnformeerd werden, werden deze bedragen enige tijd later ook op de website gezet van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Waarom informeren de media ons niet over (de achtergronden van) deze subsidiebedragen? Wij zijn niet zo van de complottheorieën, maar het feit dat er voor deze hoge subsidiebedragen aan voornamelijk linkse organisaties geen media-aandacht is, zou je toch aan het denken moeten zetten.

Ir. Johann Grünbauer

Wereldwijd zijn ZOA en Woord en Daad er voor de meest kwetsbare mensen. ZOA richt zich op mensen in crisisgebieden, Woord en Daad ondersteunt mensen die in armoede leven. Het christelijk geloof is daarbij onze inspiratie en onze basis.

Omdat we ons werk professioneel uitvoeren, komen we in aanmerking voor subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Power of Voices-subsidie die dit artikel aan ZOA en aan Woord en Daad toeschrijft, gaat niet naar alleen naar deze twee organisaties, maar naar consortia van Nederlandse en Zuidelijke organisaties. Het doel van deze consortia is om de positie van mensen met een handicap in de betreffende landen te verbeteren en om mensen in kwetsbare gebieden weerbaar te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. De programma's zijn erop gericht dat deze mensen een volwaardig onderdeel kunnen vormen van de maatschappij en de politiek en in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, soms onder veranderende omstandigheden. Dit is wat ons betreft geen 'links programma' – beleidsbeïnvloeding is hard nodig om problemen in kwetsbare gebieden te adresseren en daadwerkelijk systemen te veranderen. Wat ons betreft is dit een essentieel onderdeel van ontwikkelingssamenwerking.

Dat u constateert dat er weinig over deze programma's wordt gecommuniceerd op onze website, heeft ermee te maken dat we in de beginfase van deze programma's zitten. Op de internationale website van ZOA is er al wel een artikel over gepubliceerd. Woord en Daad publiceerde er een artikel over op haar website en in het septembermagazine van Werelddelen. Daarnaast is er aandacht aan besteed in het Reformatorisch Dagblad. Voor meer informatie over ons werk verwijzen we u graag naar www.zoa.nl en www.woordendaad.nl.

Namens Woord en Daad en ZOA,
Edwin Visser – programmadirecteur ZOA
Rina Molenaar – directeur-bestuurder Woord en Daad

Waarnemer

Ziende blind

Glunderend stonden ze daar met z'n vijven, de leiders van de VS, Israël, de Verenigde Arabische Emiraten, Bahrein en Soedan. Zojuist hadden ze gezamenlijk de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst genomen. Wereldwijd werd dat gezien als een terechte erkenning voor het sluiten van vrede door laatstgenoemde staten met Israël. En dat alles dankzij bemiddeling van de Amerikaanse president Trump die van tientallen bevriende staatshoofden gelukwensen mocht ontvangen.

Wat zegt u? Dat u niet van deze toekenning van de Nobelprijzen op de hoogte was? Heeft u dan ook de vele massieve krantenkoppen gemist, net als de avondvullende tv-programma's over deze historische gebeurtenissen? Ze kwamen inkt tekort, de toonaangevende bladen als Washington Post, The Times, The Guardian en de Frankfurter Allgemeine. De vetste chocoladeletters werden van stal gehaald om de voorpaginakoppen kracht bij te zetten. Hier in eigen land pakten kranten als de Volkskrant, Trouw en NRC al net zo groot uit.

Palestijnse boontje kwam om zijn loontje

Ontroerend waren ook de momenten dat buitenlandcommentatoren op de buis nederig hun excuses aanboden aan president Trump. Ze hadden hem altijd voor een hopeloze sukkel versleten maar zagen nu in welk een strateeg de eerste man van Amerika toch wel was.

Een geweldige doorbraak op weg naar (gewapende) vrede in het Midden-Oosten, zo luidde de teneur van de journalistieke analyses. Ze signaleerden nog een belangrijke ontwikkeling. De drie Arabische staten die vrede met Israël hadden gesloten, waren van nature bondgenoten van de Palestijnen. Die hadden ze nu als een baksteen laten vallen om de eenvoudige reden dat de Palestijnen de uitgestoken hand van Israël steeds categorisch hadden afgeslagen. Boontje was nu om zijn loontje gekomen, concludeerden de westerse commentatoren.

Baaierd van antisemitisme

Wat zegt? Dat u ook dit nieuws hebt gemist en dat u er niets van begrijpt? Wel, dan kan Waarnemer u geruststellen. Er is niets mis met uw tv-toestel of waarnemingsvermogen. Wel is er iets mis met het sentiment in de wereld jegens Israël. Zelfs in Nederland. Ooit was ons land een van de trouwste bondgenoten van Israël. Zelfs wapenleveranties konden via Den Haag geregeld worden. Maar helaas is die steun in de loop der jaren afgebrokkeld.

Nu heeft Israël het zijn vrienden niet echt gemakkelijk gemaakt om trouw te blijven. Vooral de annexaties op de Westoever liggen bij menig bondgenoot zwaar op de maag. Dat is ook bij Waarnemer het geval. Maar wat hij daar tegenover stelt, is dat Israël de enige echte democratie is in het hele Midden-Oosten en zich staande moet zien te houden in een baaierd van vijandschap en onversneden antisemitisme. Al tientallen jaren wordt het omringd door haatspuwende vulkanen waarvan Iran de voornaamste is. Hoe lang zal het nog duren voordat subversieve krachten in het Midden-Oosten over zoveel geavanceerde massavernietigingswapens beschikken dat ze de Israelische bevolking de Middellandse Zee kunnen indrijven?

Wie dit alles op zich laat inwerken, kan niet anders dan met een mengeling van teleurstelling, woede en verdriet de wereldwijde anti-Israëlische sentimenten op zich laten inwerken. Die

sentimenten zijn al zo sterk dat het na de deals van Trump en Netanyahu met de drie genoemde Arabische staten onverdoevend stil bleef.

Een goede vriend van Waarnemer zei daarover: Ben ik nu zo scherpziend of is de rest zo blind? Geef u zelf het antwoord maar.

De Dam alleen voor linkse hobbïsten

En dan nog dit. De dood van de George Floyd, een Afro-Amerikaanse man uit Minneapolis, schokte dit voorjaar de wereld. De 46-jarige Floyd stierf nadat een politieagent met zijn knie meer dan acht minuten op Floyds nek had geleund, terwijl deze geboeid met zijn buik op straat lag.

Het zal u niet zijn ontgaan dat deze gebeurtenis leidde tot felle protesten all over the world, Nederland inclusief. Ondanks alle coronamaatregelen lokte de demonstratie op de Dam 5000 mensen, inclusief de Amsterdamse burgemeester Halsema. U leest het goed: 5000. Dat zijn er nogal wat meer dan de 300 in de kerk van Staphorst en de 200 in de kerk van Leerdam. Van die kerken sprak iedereen schande terwijl de kerkgangers zich keurig aan de anderhalve meter afstand hielden. Dat kon van de mensen op de Dam niet worden gezegd. Maar dat terzijde. Dat George Floyd een bedenkelijk verleden had, kon de deelnemers aan de demonstratie niet deren. Zo had hij een gevangenisstraf uitgezeten wegens een gewapende overval. Volgens vrienden had hij daarna zijn criminele activiteiten afgelegd. Dat zal best waar zijn maar toen hij op die bewuste dag in mei werd gearresteerd, was dat omdat hij met vals geld sigaretten had willen kopen. Zo brandschoon was hij dus ook weer niet. Daarmee wil Waarnemer niet zeggen dat de politie het recht had hem het leven te benemen, wel dat de werkelijkheid nogal wat genuanceerder is dan de demonstranten wilden doen geloven.

Allah, de meest barmhartige

Dan gaan we naar 16 oktober 2020. Vlakbij zijn school wordt de leraar Samuel Paty door een moslimbarbaar onthoofd. Hij heeft volgens zijn vast gebruik cartoons laten zien in een les over censuur. De cartoons maken de islam bespottelijk. Paty had vooraf aangegeven de cartoons te willen bespreken en had voorgesteld dat leerlingen die deze tekeningen niet wilden zien, tijdelijk het klaslokaal konden verlaten of konden weggijken van de cartoons.

Hij moest het met de dood bekopen. Op Facebook werd een foto gepost van Paty's afgehakte hoofd, samen met het bericht "In de naam van Allah, de meest barmhartige, de meest genadige". Fijne god heb je dan.

En werd er toen in ons land opnieuw een demonstratie op de Dam georganiseerd met dame Halsema als sympathisant? Dacht het niet. De Dam is alleen voorbehouden aan linkse hobbïsten die helemaal warm worden als de Black Lives Matter-beweging de trom roert maar weggijken als een integere docent wordt afgeslacht omdat hij een pink uitstak naar de islam. De tv-presentator Fidan Ekiz, die Turkse roots heeft, sprak schande van dat grote stilzwijgen en meteen werden in de media vraagtekens geplaatst bij haar verstandelijke vermogens. Een moslimvriendelijke twitteraar trok zelfs in twijfel of Paty werkelijk was onthoofd. Iemand de keel en de rest doorsnijden met een broodmes, dat kon helemaal niet. Hoe zeggen de Duitsers dat ook weer? O ja, zum Kotzen.

‘Plaasmoorde’ houden aan

Alleen al in de Oost-Kaap verdrievoudiging aanvallen

De officiële cijfers zijn onthutsend. De Oost Kaap telt het hoogste aantal ‘plaasmoorde’. Veediefstal is een ware plaag. Er lijkt onder druk enige aandacht in de Zuid-Afrikaanse politiek te ontstaan. Politie lijkt sinds kort af en toe serieus met deze kwestie om te gaan. Maar de nood is hoog.

Wie het Zuid-Afrikaanse nieuws volgt, ziet nieuwsitems voorbijkomen waarbij ‘plaasaanvalle’ een grote rol spelen. Koppen als “Boer 10 keer geskiet”, “Drie geskiet tijdens Klipheuvelaanval” of “Hennenman-plaasmoord: Tweede verdachte in hof”, zijn regel en geen uitzondering.

Zuid-Afrikanen

60 procent van de ‘plaasaanvalle’ gebeurt tussen 17.00 en 01.00 uur. Zo leert een dissertatie van Zander Cromhout. Rond de helft van het aantal overvallen heeft op maandagavond plaats. In 40 procent van de gevallen zijn vier overvallers betrokken, in 20 procent drie en in 24 procent gaat het om twee aanvallers.

De meeste overvallers zijn Zuid-Afrikanen die bovendien tussen de 15 en 35 jaar oud zijn. Ongeveer 16 procent van de aanvallers is Zimbabweaan en 16 procent is Mozambikaan.

Onderzoek leert ook dat de boerderijen van te voren in de gaten worden gehouden waardoor de overvallers vrij precies weten wie wel of niet thuis zijn. Het blijkt een tactiek te zijn om te wachten tot iedereen binnen is en zo uit te sluiten dat er onverwachts iemand aan komt. In 88 procent van de overvallen waren alle gezinsleden thuis.

Ruim de tijd

Vaak wordt ingebroken als de bewoners naar bed zijn. Omdat de boerderijen ver uit elkaar liggen, nemen de overvallers ruim de tijd. 96 procent van de overvallen blijkt zorgvuldig geregiseerd te zijn.

De aanvallers dragen zelden vermomming. 60 procent komt er gewoon voor uit wie men is, en rond de 30 procent van

de bij de overval betrokken mensen is werkzaam bij de boeren kent de gebruiken. Sterker nog: veel ‘plaaswerkers’ zijn in juichstemming want hen is een deel van de buit beloofd voor hun informatie. In 72 procent van de overvallen zijn geweren gebruikt die in 32 procent gestolen zijn van de boer die men overvalt. De overvallers willen vaak nog meer wapens stelen. Bovendien is moord het hoofddoel van de overval. Dat zou dan om rond de 72 procent van de overvallen gaan. Marteling, en verkrachting zijn vaak hoofddoelen van de overvallers. Haat op grond van huidskleur speelt ook een rol. 96 procent van de overvallen op boerderijen is uiterst wreed. Uit het onderzoek blijkt dat ook alcohol- en drugsgebruik een grote rol speelt. Maar ook psychische aandoeningen zijn een oorzaak om tot overvallen over te gaan.

Massaal protest

Afgelopen augustus is in Zuid-Afrika breed geprotesteerd tegen ‘plaasaanvalle’. Motorrijders namen daarin het voortouw. Het werd een massaal protest tegen ‘plaasmoorde’, fascisme en corruptie. De achterliggende boodschap was een smeekbede aan de overheid om dit allemaal serieus te nemen.

Op onze website clearfacts.nl staat het rapport Farm attacks and farm murders in South Africa van het Afriforum Nagvoeringsinstituut.

Zo goed als voor het eerst heeft president Cyril Ramaphosa zich kritisch uitgelaten over ‘plaasmoorde’. De minister van politie bezocht zelfs nabestaanden van een ‘plaasmoord’. Een unicum.

President Ramaphosa haalde overigens een mooie truc uit. Hij stelde dat ‘plaasmoorde’ niet als racistisch bestempeld mogen worden omdat... de meeste slachtoffers van (algemeen) geweld in Zuid-Afrika zwart zijn. O ja, Zuid-Afrika telt ver in de 50 miljoen inwoners. 80 procent is zwart. Wat vreemd dat de meeste slachtoffers zwart zijn...

Blijvende missie voor Clearfacts

De missie van de stichting ClearFacts was, is en blijft: Het aan de kaak stellen van ondemocratische en anti-joodschristelijke ontwikkelingen in onze maatschappij.

De stichting wil dus ‘klokkenluider’ zijn én blijven.

Na onderzoek van de feiten zullen wij deze publiceren op de website en zo nodig hiervan kond doen via advertenties of het schrijven van brieven.

Ons hele visie-verhaal vindt u op onze website:

www.clearfacts.nl

Secretariaat:

Simon C. Bax
Tel: 06-24889820

Colenbranderstraat 36
3861VD Nijkerk

E-mail:

info@clearfacts.nl
www.clearfacts.nl

KvK nr:

41197673

IBAN:

NL98RABO0113063237
BIC code: RABONL2U

ANBI-status toegekend